

Francisco de

GOYA

Y Lucientes

1.1 Vida i obres Francisco de Goya y lucientes

Goya va néixer a Fuendetodos, a Saragossa, al 1746, fill d'un daurador. Ell es va formar en aquesta ciutat en una escola religiosa. El seu pare va veure les seves habilitats artístiques i el va inscriure al taller del pintor José Luzán i a més va ser acompanyat per els consells dels pintors González Velazquez i Francisco Bayeu.

A partir d'aquest moment la vida de Goya es divideix en 3 etapes.

1.1.1 ETAPA 1: LES PRIMERES MOSTRES DEL SEU GENI.

Tot i tenir aquest complert aprenentatge i una gran autodidacticitat (cosa que demostra pintant el relicari de Fuendetodos amb només 16 anys) fracassa en concursos celebrats a la acadèmia de San Fernando, a Madrid. Al cap de poc sofreix també diversos fracassos acadèmics, cosa que no el fa tirar enrere en la seva idea d'anar a Roma, d'on va tornar aviat, havent fracassat en altres concursos.

A l'any 1771 pinta el quadre de la Gloria a la capella del Pilar i Bayeu, sorprès per la seva genialitat el va incorporar a la cort on es va dedicar a pintar cartrons i tapissos, cosa que va causar gran admiració per tot Madrid, unes d'aquestes obres van ser *La maja y los Embozados* i la decoració mural de la *cartuja d'Aula Dei* o un retrat de Carles III *Carles III el caçador*.

Després d'aquest èxit, Carles IV el nomena pintor de la cort, i en ple triomf, es veu atacat per una malaltia que li provoca la sordesa crònica. Abans de la malaltia, els quadres més importants pintats sent pintor de la cort van ser: *El pelele*, *La família del duc d'Ossuna* i el quadre de la popular actriu *La Tirana*. Això és el final de la primera etapa.

1.1.2 ETAPA 2: UN CANVI D'ESTIL

El caràcter de les obres de Goya canvia radicalment, potser per culpa de la seva recent malaltia i la seva sordesa. Ara les seves obres j no son tant alegres i agafen un caràcter més íntim perdent bona part del seu optimisme. Goya pinta en aquestes condicions el seu conjunt de gravats anomenat *Capritxos* la audàcia temàtica dels quals va fer que es retiréssin de la venda per la Santa Inquisició. També pinta en aquesta època:

Els frescos de la Ermita San Antonio de Florida(1798), *La Família de carles IV* (1800) i probablement uns dels seus quadres més coneguts actualment: *La Maja desnuda i vestida*(1803)

Viu després la guerra de La Independència i la Ocupació Francesa, quan retrata el rei Josep I, pero a més d'aquest no va pintar gaires quadres més, ja que en aquella època els encàrrecs minvaven i això va accentuar més el seu pessimisme a l'hora de pintar.

Aquesta guerra també el va motivar a pintar petites escenes bèl·liques pel seu compte.

1.1.3 ETAPA 3: EL PESSIMISME I LA FOSCOR.

Després de la guerra el van tornar a nomenar pintor de cambra del rei, en aquest cas de Ferran VII retratant altre cop a personalitats: *El Duc de San Carlos*, o altres obres, com murals que va fer a les rodalies de Madrid, anomenats *La Quinta del Sordo*, per exemple. Però en aquesta època el pessimisme de les seves obres s'accentua, cosa que es nota en les seves obres per:

La reducció dels colors de pintura a ocre, blanc i negre, bàsicament.

Temes ombrívols i tràgics.

Aquest canvi es pot deure a la malaltia que va patir (de la qual s'en té constància per l'aparició d'ell i el seu doctor en un quadre) abans de començar aquesta etapa depressiva, i abans de pintar la sèrie de pintures *Disbarats*, d'un accentuat surrealisme.

Al 1824 es va exiliar a França, concretament a Bordeus on va morir després de fer diversos viatges a Madrid l'any 1828.

1.2 La seva Obra Francisco de Goya y lucientes

A la seva obra la podem considerar revolucionària, ja que no admet convencionalismes, i Goya es mostra sincer i sense concessions. El realisme dels seus quadres és vigorós i exacte i pel que fa la seva imaginació és desbordant i inigualable, sobretot pel que fa el domini del color i la captació de la psicologia dels personatges.

Dins d'aquesta creació artística hi ha estils en que el pintor ha profunditzat i treballat més, que són:

1.2.1 ELS RETRATS:

Els retrats són el gènere més cultivat per Goya, i van ser els que li van obrir pas a la cort. En tots els retrats, la nota més característica, n'és la sinceritat.

En total Goya va pintar uns 500 retrats entre els quals els millors són els que va pintar al voltant del 1800 perquè són senzills i elegants i magníficament acolorits. Els que va pintar aprop de la seva mort són més tristos però també molt més expresius.

Entre tots els més notables són:

Els reis *Carles IV*, *Ferran VII*, i *Carles V* i la seva família.

L'il·lustrat *Jovellanos*

Els seus parents *Javier*(el fill) i *Mariano* (el nét)

Els retrats femenins de *La duquesa d'Alba*, *La Tirana*, *La Maja* (vestida i despullada) i *doña Isabel de Cobos*

1.2.2 COMPOSICIONS I FIGURES

CARTRONS PER A TAPISSOS: La majoria són temes populars del Madrid alegre i confiat. *La merienda*

QUADRES HISTÒRICS: Repassant fets del passat amb fidelitat *El dos de Maig*

PINTURES NEGRES: Aquest nom prové del color dominant, que era el negre.

Saturn devorant els seus fills, Les majas.

1.2.3 OBRES RELIGIOSES:

El seu mèrit és bastant relatiu. De jove va realitzar els frescos del Pilar i els de San Francisco el Grande de Madrid. Totes aquestes obres han estat fetes amb gran rapidesa, encara que estan molt acurats i produeixen un gran efecte de moviment.

1.2.4 ELS GRABATS

Són quatre sèries de quadres que mostren la impressió que li produeixen els canvis i calamitats del seu temps.

- **ELS CAPRITXOS:** Sàtira contra la societat
- **ELS DESASTRES DE LA GUERRA:** Horrors de la guerra (vandalisme, afusellaments...)
- **ELS DISBARATS:** Extravagants visions de la vida
- **TAUROMAQUIA:** Dedicada a la festa nacional

El modernisme,

Gaudí

i altres.

2.1 Història El Modernisme

2.1.1 EL MODERNISME A EUROPA:

El Modernisme es va estendre per tot Europa a finals del segle XIX i a principis del XX. Encara que aquest moviment va ser conegut amb noms diferents en cada país (Art Nouveau, Modern Style, Style Noullie, etc...) el concepte és bàsicament el mateix; un art procedent del pre-rafaelisme i el simbolisme amb una sèrie de característiques bàsiques que són:

El predomini de la corba sobre la recta.

La gran riquesa i detallisme en la decoració.

El freqüent ús de motius vegetals

El gust per la asimetria i l'esteticisme o dinamisme de les formes.

El més segur és que el Modernisme s'iniciés a Anglaterra i després s'estengués per la resta d'Europa.

2.1.2 NEIXEMENT DEL MODERNISME A CATALUNYA:

Al darrer quart del segle XIX un grup d'intel·lectuals es va posar d'acord per crear un moviment que trenqués la rutina arquitectònica de la època, i que fos similar als moviments que s'estaven creant arreu d'Europa. Aviat aquest moviment es va començar a fer conèixer i s'el va anomenar Modernisme. El Modernisme es va desenvolupar en moltes modalitats artístiques diferents, i va destacar molt, a catalunya, pel que fa a l'arquitectura, tant pel seu nombre i varietat de produccions com per la seva

qualitat.

2.1.3 DIFERENTS MANIFESTACIONS DEL MODERNISME CATALÀ

2.1.3.1 LA PINTURA : El modernisme pictòric té els seus màxims exponents en Ramón Casas i Santiago Rosiñol que van importar de París el ressò de l'impressionisme. Altres pintors reconeguts són Joan Brull, Josep Maria Tamborini, Sebastià Junyent , Joan Llimona i Alexandre de Riquer.

Les obres més conegudes són :

La Mandra, L'Avanllotja, Teatre Novetats (de Ramón Casas)

La música, Oracions, Crisentemes (de Santiago Rosiñol)

La Fada, (d' Alexandre de Riquer)

Els cartells del Quatre Gats fets per un jove Picasso .

2.1.3.2 LA ESCULTURA: LA màxima figura va ser Josep Llimona. La seva obra més important és el nu femení. Altres escultors amb no tanta identificació amb les noves tendències són: Enric Clarasó, Miquel Blay, Agustí Querol i Eusebi Arnau.

2.1.3.3 LA LITERATURA:

La Literatura modernista té el seu origen a Hispanoamèrica i és introduïda a Espanya per Ruben Dario. Va paral·lela a l' anomenada Generació del 98. els seus trets principals són una revaloració de la música del vers, la utilització de l' Alexandrí Francès, una refinada sensibilitat, un gust per l'exotisme i la fantasia, una exaltació de la natura i un inconformisme i gust per la vida bohèmia.

Els poetes modernistes més importants d' Espanya són Manuel Machado, Antonio Machado, Juan Ramón Jiménez i Ramón de Valle-Inclán. A Catalunya tingué uns inicis modestos, l' autor més destacat va ser Maragall. També destaquen Joan Brossa i Rosiñol pels seus articles i discursos.

2.1.3.4 L'ARQUITECTURA: Com ja es veu en apartats anteriors, la arquitectura és la part més cultivada i famosa del Modernisme Català. S'en poden trobar mostres d'edificacions diverses per tot Catalunya, degut a la gran diversitat d'arquitectes que hi ha agut. Entre tots aquests arquitectes destaca sens dubte la figura de Gaudí, del qual parlaré en el capítol següent.

Però Gaudí no va ser l'únic important sinó que cal destacar també, a Lluís Domènech i Muntaner, que construï el "Castell dels tres Dragons", per la exposició universal de Barcelona. Altres obres seves són: El Palau de La Música Catalana, o L'Hospital de St Pau.

Josep Puig Cadafalch es va inspirar més en estils gòtic esuropeus, cosa que es veu en la sev Casa Martí. Altres construccions importants de Cadafalch són la casa de les Punxes o la casa Amatller, les dues a Barcelona.

2.2 Gaudí El Modernisme

Antoni Gaudí i Cornet va néixer a Reus, fill d'una família de calderers (cosa que, segons ell va influenciar molt en el seu estil). Gaudí va estudiar a Barcelona (1870) la carrera d' arquitectura, mentres ja començaba a treballar en estudis d'arquitectes i mestres d'obres.

Després d'aquesta etapa d'aprenentatge, la seva vida també es pot dividir en parts, marcades principalment per la seva producció arquitectònica, que són les següents:

2.2.1 ETAPA 1 (1878–1882) ELS SEUS PRIMERS EDIFICIS

Aquesta etapa comença en l'any en que es va titular i és marcada per la col·laboració de l'arquitecte amb l'ideari cooperativista, cosa que influència les seves obres dotant-les d'un caire urbà i molt social. Junt amb el seu col·laborador Josep Fontserè va treballar al parc de la Ciutadella on projectà, per exemple; fanals o una parada de flors amb quiosc i urinari.

Durant aquesta etapa també va construir una fàbrica i edificis d' habitatges de tot un barri projectat, la cooperativa L'Obrera Mataronense.

2.2.2 ETAPA 2 (1883–1900) LA GRAN CONSTRUCCIÓ

En aquesta etapa l'arquitecte comença a treballar amb els seu gran temple, La Sagrada Família. Tots aquests anys es veuen marcats pels profunds esforços de Gaudí per deixar enrere els estils històrics d'arquitectura i aconseguir les seves formes estructurals pròpies, el que més endavant s'anomenaria estil Gaudinià .

Tot aquest període va ser d'una gran producció, entre les obres més destacades es troben: els Pavellons Güell, el Palau Güell, can Calvet i molts altres edificis.

En moltes de les construccions de la segona etapa de la seva vida, destaca la llibertat amb que usa els estils musulmà, barroc o gòtic (desenvolupant-ne tots els oficis i arts aplicats) i la invenció de nous mecanismes i elements arquitectònics.

2.2.3 ETAPA 3 (1900–1917) DEMOSTRACIONS DE CREATIVITAT

Durant la tercera etapa Gaudí desenvolupa i acaba de consolidar el seu estil en una obra en que resumeix tota la seva producció: El Parc Güell. El tipus de construcció que usa en aquest parc el repeteix el altres edificis com ho són l'església de la colònia Güell o la coneguda Pedrera.

2.2.4 ETAPA 4 (1917–1926) BUSCANT NOUS ESTILS

Gaudí passà tot aquest temps tancat a la seva sagrada Família, , buscant una nova síntesi figurativo–estructural que desenvolupà en el quart projecte de les naus del temple i en les torres del neixement. Gaudí va morir al 26 atropellat per un Tramvia.

2.2.5 CONCLUSIÓ:

Gaudí ha estat probablement un dels millors arquitectes de la història de Catalunya, gràcies a ell es va posar fi a la arquitectura historicista i eclètica, però sense aconseguir arribar a la nova arquitectura del segle XX, que ja no proposava nous estils , sinó nous continguts.

2.3 Altres Modernistes El Modernisme

No només Gaudí va ser un modernista, sinó que molts altres modernistes, també han triomfat en el seu ofici, encara que no fos el d'arquitecte.

2.3.1 LLUÍS DOMÈNECH I MUNTANER:

1849–1923

També va estudiar arquitectura a Barcelona i va arribar a ser un gran representant del moviment. En les seves obres principals hi destaquen una mescla un racionalisme constructiu i decoració inspirada en estils àrabs. La seva obra més destacada és el Palau de la Música Catalana. També ha fet l'Institut Pere Mata.

2.3.2 JOSEP PUIG I CALDAFACH

1867–1957

Va participar en el moviment catalanista i va dirigir la Lliga Regionalista. Va presidir la mancomunitat de Catalunya. Va ser deixeble de Domènech i Muntaner.

Entre les seves obres destaquen cases pairals catalanes , en la seva època rosa.

Va fer distingides obres per la burgesia com la casa Company. va treballar en la exposició internacional de Barcelona , en les seves obres d'aquella època s'imita la Roma imperial.

2.3.3 SANTIAGO RUSIÑOL

1861–1931

Va ser un pintor i escriptor, que va aprendre al Centre d'Aquarel·listes i a París.

Entre les seves obres més importants es troben les al·legories pictòriques de La Poesia La Pintura i La Música. En l'àmbit literari ha escrit Oracions, i la famosa auca del senyor Esteve.

Aquests són dels més destacats però valdria la pena anomenar personatges com:

Josep Vilaseca i Casanovas

Alexandre Riquer

Enric Morera

Enric Granados

Adrià Gual

etc....

1